

**แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของ
โรงเรียนดอยสะเก็ดผดุงศาสน์ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่**
**MANAGEMENT GUIDLINES FOR LEARNING RESOURCES THAT FACILITATED
LEARNING MANAGEMENT OF DOI SAKET PHADUNGSAS SCHOOL
DOI SAKET DISTRICT CHIANG MAI PROVINCE.**

1.สุชญญา คุณยศยิ่ง, 2.ชาลี ภักดี, 3.ฉัตรชัย ศิริกุลพันธ์

1.Suchanya khunyotying, 2.Chalee Pakdee, 3.Chatchai Sirikulapan

สังกัด1., 2., 3.คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Affiliation 1., 2., 3.Faculty of Education Mahamakut Buddhist University

Corresponding Author E-Mail: suchanya13072522@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนดอยสะเก็ดผดุงศาสน์ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนดอยสะเก็ดผดุงศาสน์ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์จำนวน 15 ท่าน ประกอบด้วยผู้บริหารและครูโรงเรียนดอยสะเก็ดผดุงศาสน์ และผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่มจำนวน 7 ท่าน ประกอบด้วยผู้บริหาร 2 คนครู 2 คนผู้เชี่ยวชาญ 2 คน และนักวิชาการศาสนา 1 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แนวทางการสนทนากลุ่ม

ผลการวิจัยพบว่า :

1. การจัดการแหล่งเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและ ตอบสนอง ต่อความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนได้เรียนรู้ได้ด้วยตนเองตลอดชีวิต อย่างกว้างขวางตามความสามารถความสนใจความถนัด โดยไม่จำกัดอายุ เพศ เวลา สถานที่ หลักสูตร ชั้นและวิธีการเรียนรู้ซึ่งเป็นแนวทางที่จะผลักดันในการพัฒนาครูด้านการจัดการแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้โดยมุ่งให้เกิดผลต่อจัดการเรียนรู้ผ่านกิจกรรม (Active learning) โดยใช้แหล่งเรียนรู้เป็นฐาน

2. แนวทางในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โดยกำหนดโครงการกิจกรรมดังนี้ 1) โครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้สู่กลุ่มสาระฯ 2) โครงการพัฒนาและศึกษาแหล่งเรียนรู้ 3) โครงการแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 4) โครงการส่งเสริมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 5) โครงการศึกษาแหล่งเรียนรู้นอกสถานศึกษา 6) กิจกรรมการส่งเสริมให้ครูได้ใช้แหล่งเรียนรู้อย่างเหมาะสมและเต็มตามศักยภาพ 7) กิจกรรมจัดทำทะเบียนสร้างใช้และประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายนอกและภายใน ให้ชัดเจน

คำสำคัญ : 1.แนวทางการบริหาร; 2.การจัดการ; 3.แหล่งเรียนรู้

ABSTRACT

The purposes of this study were : 1) to study the management conditions of learning resources that facilitated learning management of Doi Saket Phadungsas School. 2) to study the management guideline of learning resources that facilitated learning management of Doi Saket Phadungsas School. It is qualitative research. There were 15 informants in the interview. They are school administrator and teachers of Doi Saket Phadungsas School, and there were 7 people in the focus group. They are 2 school administrators, 2 teachers, 2 experts and one religious scholar.

The result of this research found that :

1. Learning resources and learning activities that respond to the needs of learners in order for all learners to have extensive self-study throughout their lives. according to ability, interest, and aptitude. There is no limitation on age, gender, time, place, course, class, or learning method. This is a guideline that will push for the development of teachers in managing learning resources that contribute to learning management that aims to achieve results in order to promote learning skills.

2. The guidelines for managing learning resources by setting up project activities are as follows: 1) Project to develop learning resources into the subject groups 2) Project to develop and study the learning resources 3) Project of learning resources that contribute to learning management in the 21st century 4) Project to promote learning according to the Sufficiency Economy Philosophy 5) Project to study learning resources outside the school 6) Activities to encourage teachers to use learning resources appropriately and to the fullest potential. 7) Activities to register, create, use and evaluate the use of learning resources both internally and externally clearly.

Keywords: 1.administrative guidelines; 2.management; 3.learning resources

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 (ฉบับที่ 4) พุทธศักราช 2562 หมวดที่ 4 แนวทางการจัดการศึกษา มาตรา 22 กำหนดว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนา ตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพ มาตรา 24 ได้กำหนดว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ จัดหาเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และประยุกต์มาใช้ เพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนจากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็นทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ในทุกสาระวิชา ส่งเสริมสนับสนุนให้ ผู้สอนจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวก

สะดวก ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีความรอบรู้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจไปเรียนรู้พร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอน จากแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ การจัดการเรียนรู้ทำให้เกิดได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ มาตรา 25 ยังกำหนดไว้ว่า รัฐต้องดำเนินการส่งเสริมการดำเนินงาน และการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ศูนย์กีฬา และนันทนาการ แหล่งข้อมูล และแหล่งการเรียนรู้ lainnya อย่างพอเพียง และมีประสิทธิภาพ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 3) (2553, น. 9)

นันทนิจ เทียงพูนโภค (2556, น. 17) ได้กล่าวถึงว่า นโยบายการศึกษาแห่งชาตินั้นได้มุ่งเน้นการจัดการศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียนและมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะของการเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน รักที่จะเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย มีความสุขในการเรียนรู้นอกห้องเรียนอย่างสร้างสรรค์ เรียนรู้ตามธรรมชาติ เน้นการฝึกปฏิบัติจริงจากสิ่งแวดล้อมใกล้ตัว ทางโรงเรียนจึงต้องจัดสภาพแวดล้อมภายในให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่จะสนองต่อจุดเน้น การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ได้ แหล่งเรียนรู้นั้นจัดไว้ในรูปของศูนย์การเรียนรู้ต่าง ๆ ได้แก่ ศูนย์การเรียนรู้ กล้วย บัว พิษณุมนไพรพิชักษ์ สวนครัวต้นไม้ดัดสารพิษ ต้นไม้ประจำจังหวัด พรรณไม้ในวรรณคดี ไม้ดอกไม้ประดับ การเพาะชำกล้าไม้ สวนคณิตศาสตร์ การเพาะเลี้ยงเห็ด เป็นต้น ดังนั้นครูผู้สอนจึงจำเป็นต้อง จัดการเรียนรู้ให้เชื่อมโยงสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบตัว เน้นการฝึกปฏิบัติจริงทั้งในและนอกห้องเรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมได้เรียนรู้ จากสภาพจริงภายในโรงเรียน ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าสนใจ ได้สัมผัสจริง ทำให้การรับรู้ทำความเข้าใจง่ายขึ้น ผู้เรียนจะได้ฝึกทักษะการสังเกตและการทดลอง หรือลงมือปฏิบัติเอง จนเกิดประสบการณ์เป็นการเรียนรู้ที่คงทน เรียนรู้อย่างมีความสุข ความพอใจ สนุกสนานจึงส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในทางที่ดีขึ้น เพื่อให้การใช้แหล่งเรียนรู้เกิดประโยชน์สูงสุด ครูผู้สอนจึงได้จัดทำสื่อเสริมการเรียนรู้ อย่างเป็นรูปธรรม

นอกจากนี้ จักรพงษ์ สุวรรณรัศมี (2556, น. 72 - 79) ยังกล่าวไว้ว่า การจัดบริการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ศึกษาค้นคว้าและใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนประกอบการเรียนการสอนเพื่อกระตุ้น ให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ ได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง รู้จักคิด ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม มีความเข้าใจ บทเรียนดีขึ้น และมีความสนุกสนานมีความสุขในการเรียน โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน โดยถือเป็นส่วนราชการที่เป็นหน่วยงานทางการศึกษา และเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่มีความสำคัญในการจัดการความรู้ จึงต้องปรับบทบาทให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของ สังคมรอบตัว และสังคมโลก โดยเฉพาะพระราชกฤษฎีกากำหนดเป็นหลักการว่า ส่วนราชการ ต้องมีการพัฒนาความรู้ เพื่อให้มีลักษณะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ ดังนั้นจึงต้อง พัฒนาสถานศึกษา ในรูปแบบใหม่ด้วยการจัดการความรู้ในสถานศึกษา

โรงเรียนดอยสะเก็ดผดุงศาสน์ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ เป็นอีกแห่งหนึ่งที่มีปัญหาการจากใช้แหล่งเรียนรู้ที่ไม่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน ดังผลกระทบทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้น โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลในแผนการสอนของครูแต่ละท่าน จำนวน 15 รูป/คน พบว่าเอกสารแผนการสอนของครูร้อยละ 80 มีการระบุถึงการนำแหล่งเรียนรู้มาใช้ในการกิจกรรมการเรียนการสอน จากการสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนดอยสะเก็ดผดุงศาสน์ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ และ

การวิจัยครั้งนี้จะเป็นแรงผลักดันให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้เกี่ยวข้อง เกิดความตระหนักในบทบาทของตนที่จะส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนดอยสะเก็ดผดุงศาสน์ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อหาแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนดอยสะเก็ดผดุงศาสน์ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนดอยสะเก็ดผดุงศาสน์ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

1. ศึกษา วิเคราะห์ เอกสารงานวิจัยเกี่ยวข้อง เช่น เอกสารงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนดอยสะเก็ดผดุงศาสน์ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ เช่น แผนพัฒนาการศึกษา แผนการจัดการเรียนรู้ รายงานประเมินตนเอง โครงการกิจกรรม และเอกสารการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานเพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนา เป็นต้น

2. สังเกตพฤติกรรมการสอนของครู และสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน

3. สัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูปฏิบัติการสอน และผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนดอยสะเก็ดผดุงศาสน์ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ โดยการเลือกแบบเจาะจง

4. เครื่องมือการวิจัยที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการสังเกต และการสัมภาษณ์ แบบไม่มีโครงสร้าง เป็นการสัมภาษณ์แบบเปิดกว้างสำหรับข้อมูลที่หลากหลาย แบบไม่เป็นทางการ ไม่จำกัดคำตอบ ไม่เคร่งครัด ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

5. คุณภาพการตรวจสอบเครื่องมือ นำกรอบการสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นปรึกษาผู้รับผิดชอบหลักสูตร ศึกษาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาหลักและอาจารย์ที่ปรึกษารองเพื่อตรวจสอบและแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ทุกท่าน

6. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น เพื่อให้ทราบสภาพปัจจุบันการหาปัจจัย จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ปัญหา อุปสรรค จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล โดยใช้สถิติบรรยายได้แก่ การหาความถี่ (Frequencies) ร้อยละ (Percent) ค่าเฉลี่ย (Means)

ขั้นตอนที่ 2 เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนดอยสะเก็ดผดุงศาสน์ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

ในขั้นตอนนี้เป็นการออกแบบและหารูปแบบการพัฒนา เป็นการนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ โดยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อหาแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ โดยการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่รับผิดชอบและเข้าใจดีในด้านการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีขั้นตอนต่อไปนี้

1. การดำเนินการคัดเลือกผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. การกำหนด แนวทางการพัฒนา

การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อกำหนดแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้โดยการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่รับผิดชอบและเข้าใจดีในด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ ซึ่งมีขั้นตอนต่อไปนี้

1. การดำเนินการคัดเลือกผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม
2. เครื่องมือที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สร้างแบบสรุปข้อมูลศึกษาข้อเท็จจริงเพื่อยืนยันแนวทางการบริหารจัดการแหล่ง

เรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนดอยสะเก็ดผดุงศาสน์ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

การคัดเลือกผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสนทนากลุ่ม จำนวน 3 กลุ่ม กลุ่มละ 2 - 3 คน ได้แก่ กลุ่มผู้บริหาร 2 รูป/คน กลุ่มครูและบุคลากร 2 คน กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และนักวิชาการศาสนา 3 รูป/คน รวมทั้งหมด 7 รูป/คน โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาคุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่งหรือหลายข้อ ดังนี้ (1) ทำงานด้านการศึกษาและ/หรือ (2) มีประสบการณ์ทำงานด้านที่เชี่ยวชาญอย่างน้อย 3 ปี ผลการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญได้ผู้เชี่ยวชาญ 7 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนดอยสะเก็ดผดุงศาสน์ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ เป็นเครื่องมือการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ประมวลผลจากการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนดอยสะเก็ดผดุงศาสน์ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1. ลักษณะของเครื่องมือการวิจัยที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่กรอบการศึกษาเอกสารกรอบการสังเกต และกรอบการสัมภาษณ์ แบบไม่มีโครงสร้างเป็นการสัมภาษณ์แบบเปิดกว้างสำหรับข้อมูลที่หลากหลาย แบบไม่เป็นทางการ ไม่จำกัดคำตอบ ไม่เคร่งครัด ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งลักษณะและเนื้อหาตลอดจนขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์ มีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้รับการสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนดอยสะเก็ดผดุงศาสน์ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 3 แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนดอยสะเก็ดผดุงศาสน์ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

2. กรอบคำถามการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ประเด็นคำถามในการสนทนากลุ่มใช้ประเด็นคำถามดังต่อไปนี้ ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนดอยสะเก็ดผดุงศาสน์ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ เป็นเครื่องมือการเก็บข้อมูล

และวิเคราะห์ประมวลผลจากการศึกษา แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนดอยสะเก็ดผดุงศาสนา อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

1. การคัดเลือกผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม

การคัดเลือกผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มเพื่อกำหนดแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนดอยสะเก็ดผดุงศาสนา อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์สูงสุด ผู้วิจัยใช้หลักการเลือกผู้เข้าร่วมสนทนาที่มีภูมิหลังคล้ายคลึงกันในการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลการดำเนินงานโดยตรง

การคัดเลือกผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสนทนากลุ่ม จำนวน 3 กลุ่ม กลุ่มละ 2 - 3 คน ได้แก่ กลุ่มผู้บริหาร 2 รูป/คน กลุ่มครูและบุคลากร 2 คน กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และนักวิชาการศาสนา 3 รูป/คน รวมทั้งหมด 7 รูป/คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการสนทนากลุ่มครั้งนี้คือ

1. กลุ่มผู้ดำเนินการจัดสนทนากลุ่ม ได้แก่ผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) จำนวน 1 ท่านคือผู้วิจัยเอง ผู้จัดบันทึกการสนทนา (Note-Taker) จำนวน 2 ท่านและผู้บริการทั่วไปจำนวน 1 ท่านรวม 4 ท่าน

2. แนวทางการสนทนากลุ่ม เรื่องการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนดอยสะเก็ดผดุงศาสนา อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยนำผลการศึกษาปัญหาการดำเนินงาน การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เป็นกรอบในการกำหนดโครงสร้างแนวคำถาม

ขั้นตอนที่ 2 สร้างคู่มือการสนทนากลุ่ม ตามโครงสร้างแนวคำถามที่กำหนดไว้ ซึ่งประกอบด้วยคำถามหลัก และคำถามขยายที่มีความยืดหยุ่นสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ของกลุ่ม

ขั้นตอนที่ 3 นำคู่มือการสนทนากลุ่มที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบความตรงของเนื้อหาและความเหมาะสมของข้อคำถามก่อนหลังในคำถามหลักรวมถึงความเหมาะสมและเป็นไปได้ของคำถามขยาย

ขั้นตอนที่ 4 ปรับปรุงแก้ไขคู่มือการสนทนากลุ่มตามข้อเสนอแนะจนสมบูรณ์พร้อมที่จะนำไปใช้จริง

3. วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ผู้วิจัยได้นำไปใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษา ได้แก่

1. แบบบันทึกข้อมูล
2. เครื่องบันทึกเสียง
3. กล้องถ่ายรูป

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจัดสร้างกรอบการศึกษาเอกสาร กรอบการสัมภาษณ์ และกรอบการสนทนากลุ่ม โดยนำแนวคิดงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มากำหนดโครงสร้างและขอบเขตเนื้อหาให้ครอบคลุมข้อมูลทุกส่วนที่ต้องการสอบถาม

2. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือเป็นการหาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่านเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และโครงสร้างของ

เครื่องโดยนำข้อมูลจากกรอบแนวคิด และวัตถุประสงค์ของการวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างคำถามในการวิจัย

3. นำแบบกรอบการศึกษาเอกสาร กรอบการสัมภาษณ์ และกรอบการสนทนากลุ่มที่สร้างขึ้นปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ

4. ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการแนะนำ มาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้สมบูรณ์โดยปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้ง

5. ผู้วิจัยได้แก้ไขปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ ตามข้อเสนอแนะจากการแนะนำของผู้เชี่ยวชาญพร้อมจัดพิมพ์เป็นแบบสัมภาษณ์ฉบับจริง เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาจากเอกสาร (Documentary Study) รวบรวมข้อมูลจากเอกสารโดยทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนดอยสะเก็ดผดุงศาสน์ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ เช่น แผนพัฒนา แผนปฏิบัติงานประจำปี สรุปรายงานประเมินภายใน (SAR) การสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนดอยสะเก็ดผดุงศาสน์ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ และการวิเคราะห์ปัจจัย สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) เกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนดอยสะเก็ดผดุงศาสน์ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ รายงานการวิจัย และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง

2. ศึกษาสภาพการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ของโรงเรียน ดอยสะเก็ดผดุงศาสน์ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการสัมภาษณ์โดยสนทนาร่วมกันแสดงความคิดเห็น ผู้สัมภาษณ์จะเริ่มต้นจากการแนะนำวัตถุประสงค์ของการมาสัมภาษณ์ และพยายามสร้างความเป็นกันเองกับผู้ถูกสัมภาษณ์มากที่สุดถึงแม้ว่าผู้ถูกสัมภาษณ์จะเป็นผู้ร่วมงานก็ตามผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์

3. การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ใช้คำถามสนทนา เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ให้ข้อมูลได้แสดงความคิดเห็น และความรู้สึกอย่างเป็นอิสระ โดยใช้กระบวนการสนทนากลุ่ม ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นในการสนทนากลุ่มไว้นำมาวิเคราะห์ข้อมูลตามกรอบการศึกษาที่วางไว้ โดยการวิเคราะห์ตามกรอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อสรุปเหตุการณ์หรือกฎเกณฑ์ตลอดจนหลักการต่างๆ ของการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ของโรงเรียนดอยสะเก็ดผดุงศาสน์ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ และแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการ จัดการเรียนรู้ของโรงเรียน ดอยสะเก็ดผดุงศาสน์ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ แบบกึ่งโครงสร้าง โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาเขียนสรุปแบบบรรยายพรรณนา

2. การวิเคราะห์ผลของการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาเขียนสรุปแบบบรรยายพรรณนา

สรุปผลการวิจัย

การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดการพัฒนาตามมาตรฐานคุณภาพการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียน ดอยสะเก็ดผดุงศาสน์ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อสร้างโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ในการ กำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย โครงสร้าง และระบบบริหาร โดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ สนับสนุนการจัดสร้าง จัดทำ และพัฒนาการใช้แหล่งเรียนรู้ ทั้งภายในและนอก สถานศึกษา จัดทำแผนพัฒนาการศึกษา จัดสรร งบประมาณ จัดทำแผนงานโครงการใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่า ใช้จ่ายเงินตามระเบียบราชการ ระดมทรัพยากร ทุกภาคส่วน ส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนให้ใช้แหล่งเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

การบริหารแหล่งเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญอย่างยิ่งที่โรงเรียนจะต้องดำเนินการอย่างเป็น ระบบ และมีคุณภาพ โดยจัดแหล่งเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย และตอบสนองต่อความ ต้องการของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนได้เรียนรู้ได้ด้วยตนเองตลอดชีวิต อย่างกว้างขวางตาม ความสามารถ ความสนใจ ความถนัด โดยไม่จำกัดอายุ เพศ เวลา สถานที่ หลักสูตร ชั้น และวิธีการเรียนรู้ ซึ่งเป็นแนวทางที่จะผลักดันในการพัฒนาครูด้านการจัดการแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้โดยมุ่ง ให้เกิดผล ต่อจัดการเรียนรู้ผ่านกิจกรรม (Active Learning) โดยใช้แหล่งเรียนรู้เป็นฐาน เพื่อส่งเสริม ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และส่งผลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ และ ประสิทธิภาพต่อไป

จากการสังเคราะห์แนวทางที่ได้จากการสนทนากลุ่มโดยผู้เชี่ยวชาญกำหนดแนวทางให้มีการ ดำเนินการโครงการ และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของ โรงเรียนดอยสะเก็ดผดุงศาสน์ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ดังนี้ (1) โครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้สู่กลุ่ม สารระฯ (2) โครงการพัฒนาและศึกษาแหล่งเรียนรู้ (3) โครงการแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21 (4) โครงการส่งเสริมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (5) โครงการศึกษาแหล่ง เรียนรู้นอกสถานศึกษา (6) กิจกรรมการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้ใช้แหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมและเต็มตาม ศักยภาพ (7) กิจกรรมจัดทำทะเบียนสร้าง ใช้ และประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายนอก และภายใน ให้ชัดเจน

อภิปรายผลการวิจัย

การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดการพัฒนาตาม มาตรฐานคุณภาพการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียน ดอยสะเก็ดผดุงศาสน์ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าครูผู้สอนยังไม่ให้ความสำคัญกับการนำ แหล่งเรียนรู้มาใช้ในการเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ (อังกูณ ศิริพร จิตอารีย์, 2549, น. 15) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ใน ชุมชนว่า อาจเป็นในลักษณะ ของห้องสมุดประชาชนที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ศูนย์การเรียนรู้ ห้องสมุดในโรงเรียน ในวัดในโรงงานพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นหรือสถานที่ภายในชุมชน ซึ่งเป็นสถานที่จัดกิจกรรม การเรียนรู้ประเภทต่างๆ ให้แก่ประชาชนในชุมชน นอกจากนี้อาจจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบประเภท ต่างๆ เช่น การสอน อ่าน-เขียน การสอนการศึกษาสายสามัญ การฝึกอบรมวิชาชีพ ที่สนองความต้องการ ของชุมชนและให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ โดยทั่วถึง และมีอยู่อย่างต่อเนื่องในชุมชน ตามแนวทางของการศึกษาตลอดชีวิต

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับธนพล ด้านวิวัฒน์วงศ์ (2559) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนบ้านริมใต้ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหาร จัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนบ้านริมใต้ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาการบริหารจัดการแหล่งการเรียนรู้พบว่าแหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคล มีไม่เพียงพอซึ่งขาดการวางแผนในการทำงาน ผู้รับผิดชอบมีภาระงานอื่นมากและขาดความรู้ ความเข้าใจ แหล่งเรียนรู้ทรัพยากรธรรมชาติไม่มีการวางแผนการซ่อมแซมและดูแลรักษา ขาดผู้ดูแลรับผิดชอบโดยตรง การตรวจสอบข้อมูลมีความล่าช้าและไม่สามารถนำข้อมูล ที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไขได้ต่อเนื่องและมีจำกัด และไม่หลากหลาย

ผลจากการสังเคราะห์แนวทางที่ได้จากการสนทนากลุ่ม โดยมีกำหนดโครงการกิจกรรมแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนดอยสะเก็ดผดุงศาสน์ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ดังนี้ (1) โครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้สู่กลุ่มสาระฯ (2) โครงการพัฒนาและศึกษาแหล่งเรียนรู้ (3) โครงการแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (4) โครงการส่งเสริมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (5) โครงการศึกษาแหล่งเรียนรู้นอกสถานศึกษา (6) กิจกรรมการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้ใช้แหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมและเต็มตามศักยภาพในทุกกลุ่มสาระวิชา (7) กิจกรรมจัดทำทะเบียนการสร้าง การใช้ และการประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งแหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคล แหล่งเรียนรู้ ทั้งภายนอก และภายใน ภายนอกให้ชัดเจน สอดคล้องกับเก็กนก เอื้องวงศ์ (2562) กล่าวถึง การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เป็นการรวบรวมข้อมูลการวิจัยจากการสนทนากับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เป็นกลุ่มผู้ร่วมสนทนากลุ่มจะได้มาจากการคัดเลือก ตามเกณฑ์ที่นักวิจัยกำหนด ซึ่งเป็นผู้ที่สามารถให้คำตอบตรงประเด็นและสามารถตอบวัตถุประสงค์การวิจัยได้มากที่สุด โดยมีผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) เป็นผู้ถามคำถามตามประเด็นการวิจัยให้กลุ่มตอบ ซึ่งทำให้คนในกลุ่มจะได้ยินคำตอบของคนอื่นๆ และจะให้คำตอบเพิ่มเติม ที่อาจเป็นคำตอบที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ได้ ในปัจจุบันการสนทนากลุ่มเป็นที่นิยมและได้มีการนำไปใช้ ในการเก็บข้อมูลวิจัยอย่างกว้างขวางหรือเป็นจำนวนมาก และมีการดำเนินการที่มีความแตกต่างกัน เนื่องจากการได้มาของแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนดอยสะเก็ดผดุงศาสน์ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ มาจากการสนทนากลุ่มที่เป็นวิธีการ เก็บรวบรวมข้อมูลที่มีประโยชน์และมีคุณค่า และถือได้ว่าเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพราะมีต้นทุนต่ำ ทั้งต้นทุนด้านเวลาและงบประมาณ แต่สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีความซับซ้อน หลากหลาย ได้ในระยะเวลาที่จำกัดและประหยัดงบประมาณ ในการวิจัยจึงได้แนวทางที่เป็นโครงการ กิจกรรมเพื่อพัฒนาได้อย่างเป็นระบบ ชัดเจนสามารถนำไปปฏิบัติได้สอดคล้องกับชวนพิศ พร้อมสุข (2559) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล 1 (พะเยาประชานุกูล) อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อ การศึกษาอิสระครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1.เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล 1 (พะเยาประชานุกูล) 2.เพื่อศึกษาเหตุและปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการ แหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล 1 (พะเยาประชานุกูล) 3.เพื่อหาแนวทางการบริหารจัดการ แหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล 1 (พะเยาประชานุกูล) อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล 1 (พะเยาประชานุกูล) อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา ตามหลักกระบวนการบริหารงานด้วยวงจรคุณภาพ (P-D-C-A) ตามกรอบ แนวคิดของ Deming มีคุณภาพการดำเนินงานโดยภาพรวม มีระดับคุณภาพ อยู่ในระดับมาก แยกเป็นรายด้านพบว่า การปฏิบัติในแต่ละด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับแรก

ได้แก่ ด้านการวางแผน การบริหาร จัดการแหล่งเรียนรู้ภายใน รองลงมาได้แก่ ด้านการดำเนินงานบริหาร จัดการแหล่งเรียนรู้ภายในถัดมาได้แก่ ด้านการนำผลการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ภายใน ไปใช้เหตุผล และ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล 1 (พะเยาประชา นวล) อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา ตามหลักการบริหารทรัพยากร (4M's) โดยภาพรวม มีระดับอยู่ใน ระดับ มาก ซึ่งเมื่อแยกเป็นรายด้านพบว่า ระดับความคิดเห็นในแต่ละด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับ ได้แก่ ด้านครู (Man) รองลงมาได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ (Management) ถัดมาได้แก่ ด้านงบประมาณ (Money) แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล 1 (พะเยาประชานุ กุล) ตามหลักกระบวนการบริหารงานด้วยวงจรคุณภาพ (P-D-C-A) ตามกรอบแนวคิดของDeming ดังนี้ 1.ด้านการวางแผนการบริหารจัดการ ควรมีการวางแผนพัฒนาครูให้มีบทบาทหน้าที่ในการจัดการแหล่ง เรียน รู้ให้มีประสิทธิภาพ จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายบรรยากาศและ สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และมีกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้เต็มศักยภาพการ ใช้สื่ออุปกรณ์ นวัตกรรม เทคโนโลยี แหล่งเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยให้ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วน ร่วมในการจัดการศึกษา 2.ด้านการดำเนินงานบริหาร ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการพัฒนาทักษะ การสอนและปรับเปลี่ยน กระบวนทัศน์ในการจัดการเรียนรู้วิธีใหม่แก่ผู้เรียน มีรายวิชากิจกรรมที่ หลากหลายจัดหาหรือสร้างแหล่ง เรียนรู้ที่หลากหลาย จัดให้ครูมีเวลาปฏิบัติงานด้านการพัฒนา การเรียน การสอนอย่างเต็มที่สร้างบรรยากาศ แห่งการเรียนรู้ให้บุคลากรเกิดการใฝ่รู้ จัดหาซื้อวัสดุอุปกรณ์ ทั้งที่เป็น เทคโนโลยีและสื่อ ให้พร้อมและกระตุ้น ให้ครูใช้ประโยชน์จากสื่อเหล่านี้ เพื่อพัฒนาคุณภาพการคิด วิเคราะห์ของนักเรียน 3.ด้านการตรวจสอบ ทบทวน ติดตามการใช้ ควรมีการนิเทศแบบกัลยาณมิตรด้วย กิจกรรมการนิเทศ ที่หลากหลายประเมินบุคลากร ตามจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยยึดแนวทางการประเมิน ตามเกณฑ์การพัฒนาคุณภาพของสำนักงานรับรอง มาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา (สมศ.) จัดทำ เป็น (SAR) 4.ด้านการนำผลการประเมินไปใช้ ควรมีการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องและใช้วิธีการ บริหารงานบุคคลเข้ามาใช้เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของ บุคลากรที่มีอยู่ให้สามารถร่วมดำเนินการตาม เป้าหมายนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนภายในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการ จัดการเรียนการสอนเนื่องจากกระบวนการได้มาของแนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดการ เรียนได้มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ วงจรคุณภาพ PDCA เช่นกัน

ผลการวิจัย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องยังมีความสอดคล้องกัน อาจเนื่องมาจากยังขาดการวางแผนการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมเป็นระบบชัดเจนครูยังขาดความ เข้าใจในการใช้แหล่งเรียนรู้ และการนำเรียนรู้ไปใช้ให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างรวมทั้งการประเมินผลการ ใช้ และการปรับปรุงพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

องค์ความรู้ใหม่

ได้แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โดยกำหนดกิจกรรม การพัฒนาแหล่งเรียนรู้สู่กลุ่ม สารระฯ การพัฒนาและศึกษาแหล่งเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างรวมทั้งการประเมินผลการ ส่งเสริมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษา แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างของโรงเรียน ดอยสะเก็ดผดุงศาสนา อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1) ควรมีกำหนดนโยบายการใช้แหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ไว้อย่างเป็นรูปธรรม
- 2) ควรมีกำหนดระยะเวลาในการวางแผนการดำเนินงาน การตรวจสอบ กำกับติดตาม และปรับปรุงแก้ไขในการใช้แหล่งเรียนรู้ให้เหมาะสม
- 3) ควรมีการกำกับติดตามผลงานของครูในการนำแหล่งเรียนรู้มาใช้

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

- 1) ในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ให้ประสบผลสำเร็จโรงเรียนควรมีการวางแผน ให้อบรม และให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้
- 2) โรงเรียนควรกำกับ นิเทศติดตามการดำเนินงานตามแผน/โครงการอย่างต่อเนื่องเพื่อกระตุ้นการใช้ และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ตลอดจนนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการใช้แหล่งเรียนรู้ เพื่อทำให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนอย่างแท้จริง

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

- 1) ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับท้องถิ่น
- 2) ควรมีการวิจัยเชิงปฏิบัติการในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

แหล่งอ้างอิง

- เก็จกนก เอื้อวงศ์. (2562). การสนทนากลุ่ม : เทคนิคการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพที่มีประสิทธิภาพกรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จักรพงศ์ สุวรรณรัตน์. (2556). การจัดการความรู้ในสถานศึกษาเพื่อเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้. วารสารวิชาการ. สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีที่ 16 ฉบับที่ 1 หน้า 72 – 79.
- ชวนพิศ พร้อมสุข. (2559) แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล 1 (พะเยาประชานุกูล) อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา. [ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย].
- ธนพล ด่านวิวัฒน์วงศ์. (2559) การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนบ้านริมใต้ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่. [ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย].
- นันทนิจ เทียงพูนโกศ. (2556). การจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเป็นสื่อสำคัญ. กรุงเทพฯ : ครูสภา ลาตพร้าว.
- ศิริพร จิตอารีย์. (2549) การจัดการแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนยุพราชวิทยาลัยจังหวัดเชียงใหม่. [ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่].
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎีกา. (แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) 2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562. กรุงเทพฯ : พรักหวานกราฟฟิค จำกัด.